

Statsråd Ingvild Kjerkol
Helse - og omsorgsdepartementet

Dato: 15.09.2022
Deres ref.: 22/2404
Vår ref.: 2022/31827 mettsol

Innspill til Nasjonal helse- og samhandlingsplan

Vi takker for muligheten til å gi skriftlig innspill i arbeidet med ny nasjonal helse- og samhandlingsplan.

En fungerende primærhelsetjeneste er grunnmuren i hele helsevesenet. Den må også omfatte undervisning og forskning hvis den skal rigges for fremtiden. Dette innebærer:

- Å redde fastlegeordningen
- Å sørge for høykvalitetsutdanning av medisinstudenter og andre helsefagstudenter også utenfor sykehus ved å sikre finansiering av praksis i hele primærhelsetjenesten (både hos allmennleger, og på ulike institusjoner legevakt, helsestasjon og legevakt og sykehjem.)
- Å legge til rette for god forskning også utenfor sykehus. Da må kommunene få et 'sørge for' ansvar for forskning, slik at dette blir en naturlig del av helsetjenesten.

Når det gjelder samhandling i primærhelsetjenesten har Det medisinske fakultet følgende innspill

- Innledningsvis i helseministerens brev kommer det fram at meldingen skal omfatte både den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten og at arbeidet skal styrke det helhetlige arbeidet for helse- og omsorgstjenester. Planen skal ses i sammenheng med blant annet bo trygt hjemme-reformen. For å realisere at hjemmeboende med behov for helse- og omsorgstjenester får forsvarlige tjenester forutsetter det at planen også omfatter det fylkeskommunale nivået. Mange hjemmeboende har etter gitte kriterier rett til vederlagsfrie offentlige tannhelsetjenester, noe fylkeskommunen har ansvar for. I 2021 var det bare 15 % av de 21 % av pasientene med rettigheter etter tannhelsetjenesteloven som er registrert under tilsyn som mottok slike tjenester (SSB). Her er det store mørketall fordi mange ikke er kjent med sine rettigheter. Det er mange årsaker til at slik svikt oppstår; det er avdekket sviktene samhandling mellom nivåene på grunn av manglende kjennskap til hverandre, manglende rutiner for oppfølging, manglende informasjonsrutiner og ansvarsavklaringer, og informasjonsrutiner og systemer som gjør at de to tjenestenivåene er frakoblet.
- I forslaget til ny helse- og samhandlingsplan, er et av temaene som tas opp, digitalisering. Mens det i dag er lagt til rette for digital meldingsutveksling mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten, inklusive allmennlegetjenesten, er det ingen slik tjeneste tilgjengelig med fylkeskommunen. De ansatte etterlyser muligheten for digital samhandling, men journalsystemene er ikke lagt til rette for dette. Et annet tiltak er at kommunene i større grad utvikler rutiner som sørger for at tjenesten ivaretas. I tillegg er det behov for økt kompetanse på feltet. Tiltak knyttet til denne samhandlingskjeden er helt avgjørende for å realisere bo trygt hjemme. Departementet kan i arbeidet dra veksler på forskningen som gjøre i det NFR-finansierte prosjektet «Connecting oral health- and homecare service for patients receiving home care services» (Coral). Her identifiseres flaskehalsen som grunnlag for å utvikle, teste og evaluere en intervensjon som er designet sammen med brukere.

Fakultetsadministrasjonen
Postadr.: Postboks 1078 Blindern, 0316 Oslo
Kontoradr.: Sogn Arena, Klaus Torgårds vei
3, 2. et., 0372 Oslo

Telefon: 22 84 53 00
Telefaks: 22 84 53 01
postmottak@medisin.uio.no
www.med.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

- Andre tema i planen er personell og kompetanse. Vi ser en stadig nedskyvning av arbeid med økt ansvar og flere oppgaver på de laveste nivåene i kommunene. Det gir økende prioriteringsutfordringer på alle nivå og utfordringene vil øke fordi det samtidig blir en økende mangel på kvalifisert helsepersonell og spørsmålet om grensegangene mellom hva den offentlige helsetjenesten skal ha ansvar for og hva som faller utenfor er framtreddende. Det betyr at en ny plan må reflektere samspillet med frivillig sektor og også hvilken rolle pårørende skal ha. Det forslås at pårørende er et eget tema. Hvordan videreføring av idealet om likeverdige tjenester skal/kan videreføres med stadig knappere ressurser og økende oppgaver, må synliggjøres i den nye planen.

Vennlig hilsen

Ivar P Gladhaug
Dekan